

K Ü L Ö N F É L É K

Személyi hírek. Vett értesülés szerint *P. Nagy* Sándor kollégánk, igazgatóválasztmányunk volt tagja, 1929. év végével megvált a Veszprémi Faipari R.-T.-nál viselt vezérigazgatói állásától s a jövőben a Veszprémi Fakereskedelmi R.-T.-gal, mely több régi fakereskedelmi cégből alakult, fog együttműködni. Kollégánknak új vállalkozásához sok szerencsét kívánunk.

Halálozások. *Gasparez* Lajos, a régi orsovai m. kir. erdőhivatal volt erdőrendezője, aki a román megszállás alatt Orsován maradván, ott hasonló állást töltött be, hűdéses betegségének gyógykezelése végett múlt évi december havában feljött Budapestre, a Herczog-klinikára, ahol azonban f. évi január hó 5-én 58 éves korában hirtelen elhunyt. Hült tetemét január hó 7-én a Kerepesi-úti temetőben helyezték örök nyugalomra. Temetésén több volt kartársa jelent meg. Benne a régi gárda egyik kiváló erdőrendezője hunyt el.

Gaádi *Kayser* Sándor ny. erdőtanácsos, egyesületünk rendes tagja f. évi január 20-án, életének 67-ik évében Gödöllőn elhunyt. A megboldogult a zágrábi kir. erdőgazgatóságnál 1888-ban kezdte szolgálatát, 1901-ben pedig, mint főerdész, a glinai erdőgondnokság vezetője lett. 1911-ben a vinkovcei főerdőhivatalhoz került, ahol mint építésvezető teljesített szolgálatot. 1915-ben kinevezett erdőtanácsossá, az összeomláskor Budapestre menekült, majd 1922-ben végleges nyugdíjba helyeztetett. Szolgálatá alatt különösen mint építész tűnt ki. Nevéhez fűződik egy színtező műszer feltalálása, amely a párisi kiállításon kitüntetésben is részesült. Társadalmi és baráti körökben egyéniségét nagyon kedvelték, mert kiválóan értett hozzá, hogyan lehet társait jókedvre hangolni. Temetésén a gödöllői kollégák vettek nagyobb számban részt.

Béke hamvaikra.

A szakképzett erdészeti altisztek kitüntetése. Igazgatóválasztmányunk 1929. évi november hó 25-én tartott ülésében báró Waldbott Kelemen alelnökünk indítványára hozott határozata alapján az erdészeti személyzet kitüntetése érdekében felterjesztéssel fordult a földművelésügyi kormányhoz. Felterjesztésünkre a m. kir. földművelésügyi minisztérium 1930. évi január hó 13-án kelt 27736/1929. I. l. szám alatt valamennyi vármegye és thj. város főispánjához az alábbi rendeletet intézte és egyben felhívta egyesületünket, hogy e rendeletet az érdekeltek körében minél szélesebb körben ismertessük. Maga a rendelet következőképen hangzik:

Abból a célból, hogy az ország erdőgazdaságaiban alkalmazott szakképzett altiszteknek serkentő példát nyújtsanak és hogy az általuk nehéz körülmények között becsülettel és hűséggel teljesített, sok esetben életveszéllyel is járó szolgálat erkölcsi elismerésben részesüljön, az olyan szakvizsgázott erdőőröknek, akik szorgamuk, magatartásuk és jóra valósságuk által társaik közül kitűntek, hűséges szolgálatuk elismeréseképpen elismerő oklevelet kívánok adományozni, esetleg őket más kitüntetésben részesíteni.

E célból a kitüntetésre javaslatba hozandó egyének nevét, lakhelyét, személyi adatait szolgálati viszonyuk körülírása mellett Méltósággal kell az illetők szolgálatadójának *legkésőbb 1930 április hó 1-ig közölni.*

A kitüntetés iránt a javaslatba hozott erdőészeti altiszt (erdőőr) egyhelyben való szolgálati idejének tartamát, életkorát, családi állapotát és viszonyait, valamint a multban lezajlott rendkívüli időkből szolgálatadójával szemben tanúsított magatartását s hogy *ilyenféle kitüntetésben még nem részesült*, magábfoglaló és igazoló helyhatósági bizonyítványok csatolása mellett *legkésőbb 1930 május hó 1-ig* Méltóságod tesz hozzám előterjesztést.

Felkérem ebből kifolyólag Méltóságodat, hogy a kormányzatra bízott törvényhatóság területéről az olyan szakvizsgázott erdőőröket, akik példás és hűséges viselkedés mellett egy szolgálatadónál legalább 25 évet töltöttek el, elismerő oklevélre legkésőbb a fent említett időpontig hozza javaslatba.

Megjegyzem, hogy a szolgálati idő kiszámításánál tekintetbe kell venni az időközben teljesített katonai szolgálat idejét is.

Előterjesztésénél különös figyelmet méltóztassék fordítani arra, hogy elsősorban az olyan szakvizsgázott erdőőrök hozassanak javaslatba, kik szolgálatadóikkal szemben a multban lezajlott szomorú állapotok alatt is hűséges és odaadó magatartást tanúsítottak.

Tájékozásul megjegyzem, hogy a javaslatba hozottak közül a szolgálati idő figyelembevételével elsősorban a hosszabb ideig szolgáló erdőőröket fogom kiválasztani és még megemlítem azt is, hogy olyan egyéneket, akik erdőőri vagy erdőgazdasági szakvizsgát nem tettek, továbbá, akik *ilyenféle kitüntetésben már részesültek*, javaslatba hozni nem lehet.

Felkérem továbbá Méltóságodat, hogy e kitüntetési akciónak a helybeli lapok útján a kellő időben minél szélesebb körben való közhírré tételéről méltóztassék gondoskodni, hogy arról úgy a szolgálatadók, mint az alkalmazottak a kellő időben értesülhessenek s így a kitüntetésre a legérdemesebb egyének legyenek előterjeszthetők.

Felterjesztéséhez a vonatkozó lappéldányt is csatolni kell.

Meg kell azonban jegyezni, hogy az erre vonatkozó közlemények díjazását megfelelő hitel hiányában tárcám terhére nem vállalhatom.

Értesítem végül Méltóságodat, hogy e rendelet másolatát tudomásulvétel végett egyidejűleg az Országos Erdészeti Egyesületnek, a Tisza-jobbparti vármegyék Erdészeti Egyesületének, a Felsődunántúli, valamint a Déldunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesületnek is megküldöttem.

A miniszter helyett:

Dr. Mayer s. k.
államtitkár.

Hozzászólás Lippoczy Béla tisztító, erdőnevelő vágásaihoz.

Az erdő faállományát mindenestre tisztítani és gyéríteni kell, hogy csak a legértékesebb faegyedek kerüljenek be a legidősebb korosztályba. Az így nyert előhasználati fatömeget a mai viszonyok között nem tudjuk az erdőben hagyni az erdő talajának javítása céljából. Hosszabb vágásforduló mellett az előhasználati fatömeg összege kiadja a főhasználati fatömeget, ami a birtok fatermelési képességét és jövedelmét igen emeli.

A tisztítás, mint a legfiatalabb korosztály faállományában végzett előhasználat bizony még sokszor pénzbeli áldozatot kíván a birtokostól, inkább állományápolási teendő, mint használat; de azt elegyes állományokban a főfaj uralomra jutása érdekében feltétlenül foganatosítani kell, mihelyt a bokrok, gyomfák, vagyis a tenyésztés tárgyát nem képező fafajok a főfafajt elnyomással fenyegetik. A tisztítást rendszeren a fiatal faállomány kiegészítésével kapcsolatosan szoktuk foganatosítani. Ha a birtokos nem tud pénzbeli áldozatot hozni a tisztítás érdekében, akkor is csak addig várunk a tisztítással, míg a tisztításból nyert rőzsafa a tisztítás foganatosításának költségét fedezni tudja. A tisztítás nem sok szaktudást igényel, mert a gazdasági tervben megállapított főfafaj és a tenyésztés tárgyát képező többi fajok egyedei érintetlen maradnak, a gyomfákat pedig kihasználjuk s ha így kisebb állomány nélküli területek mutatkoznak, oda erőteljes eseteket ültetünk.

A legfiatalabb és legidősebb korosztályok közötti korosztályok faállományában végzett előhasználat, vagyis a gyérítés foganatosításához már több szaktudás szükséges, ezért a faállomány gyérítési munkálatainak vezetése nagyobb erdőbirtokon már kellőképen kioktatott altisztai személyzetet igényel.

Ha nincs megbízható altiszt és az erdőmérnök nem állhat nap-hosszat a gyérítómunkások mellett, — ami igen gyakori eset, — akkor kényszerűségből szokott úgy intézkedni, hogy csak a teljesen elnyomott faegyedeket szabad kihasználni.

Mi gyéritési szabálynak tartjuk, *hogy előhasználat alá esik minden faegyed, amelyik nálánál értékesebbet meggátol a fejlődésben.* Ezen tétel szem előtt tartásával, ahol meg van a kellő sűrűség, elegyes állományokban kihasználjuk a gyomfát, amelyek a tenyésztés tárgyát nem képezik, a tenyésztés tárgyát képező faegyedek közül azokat, amelyek a főfaj uralomra jutását gátolják; elegyetlen állományokban pedig csak a hibás, beteges egyedeket és a teljesen elnyomottakat.

Tehát kihasználjuk mindazon faegyedeket, melyek náluknál akár faji, akár műszaki szempontból értékesebb egyedeket a fejlődésben meggátolják.

A közbeszorult és uralkodó faegyedeknek gyérités címén való kihasználása, vagyis a záródás megbontása csak az elegyes állományokban a főfaj uralomra jutása érdekében, az elegyetlen állományokban pedig értékes műfa nevelése érdekében indokolt, mert a nem életképes faegyedek az elegyetlen állományokban amúgy is lemaradnak az életküzdőlemben, ezeket csak akkor használjuk ki, ha már tényleg elnyomott egyeddé váltak, de csupán az előhasználati fatömeg gyarapítása céljából nem indokolt a záródás megbontása. A gyéritéseket inkább többször lehet majd megismételni, de feltétlenül óvatosan kell végehajtani. A záródásban résztvevő faegyedet, ha csak nálánál értékesebbet nem gátol a fejlődésében, nem indokolt csak azért kihasználni, mert a szakember azt nem tartja életképesnek, hanem be kell várni, míg az illető faegyed elnyomott voltával beigazolja, hogy tényleg nem életképes.

Székesfehérvár, 1930. évi január hó 20.

Braxatoris Zoltán.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara Közgazdasági Bizottságának ülése.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara Közgazdasági Bizottsága január hó 27-én foglalkozott az új erdőtörvénytervezettel.

A tervezetet hosszabb szabad előadásban Kallivoda Andor tagtársunk ismertette s az előadás után érdekes és tartalmas vita indult meg.

Szükségesnek tartottuk a jegyzőkönyv idevonatkozó részét, valamint a kamarához intézett és a kamara igazgatója által felolvasott levelet teljes szövegében közölni annak igazolására, hogy az erdészeti és mezőgazdasági érdekeltségek álláspontja között eltérés úgyszólván alig van.

Kallivoda Andor erdőmérnök, ny. min. tanácsos, az új erdőtörvénytervezetről tartott előadásában — melynek teljes szövege e jegyzőkönyvhöz csatoltatott, — ismerteti azon körülményeket, — így például a régebbi törvények hiányossága, a háború utáni

törvények és rendeletek túlzásai, a területi változásokból eredő fahiány, stb. — amelyek egy, az erdőgazdaság minden életjelen-ségére és a mai viszonyoknak megfelelő erdőtörvény megalkotá-sát tették szükségessé. Ismerteti a törvénytervezet főbb rendel-kezéseivel kapcsolatban az erdőbirtokosok és az országos erdő-szeti egyesület észrevételeit, melyek főleg az erdőgazdálkodás szabadságát és magánérdekek túlságos korlátozását kifogásolják, elfogadják azonban a törvénytervezetnek azon legfontosabb ren-delkezését, hogy minden erdőbirtok hatóságilag jóváhagyott üzemterv szerint kezelendő. Végül köszönetét fejezi ki a mező-gazdasági kamarának az erdőgazdaság, mint a mezőgazdasággal testvér gazdasági ág iránti érdeklődéséért.

Vitéz *Purgly* Emil az Alföld szempontjából szól a kérdéshez. Nagy jelentőséget tulajdonít a fásításnak, ezt azonban szerinte úgy kell megoldani, hogy abból a mezőgazdaságnak kára ne legyen. A tervezet nem definiálja teljes pontossággal, hogy mit nevezünk erdőnek, szerinte csak azt, aminek talaja feltétlen erdő-talaj. Ugyanis a fásításnak nem mindig erdősisítés a célja; lehet az park, sorfa, vagy ú. n. remis és ha a tulajdonos rendelkezését ezekre is korátozzák, esetleg meggondolja, hogy a jövőben ilye-neket létesítsen. Az Alföldön tehát külön elbírálás alá kell venni azokat az erdőket, amelyek nem kizárólagos erdőtalajon vannak. Ezeknél sem ajánlja a korlátlan rendelkezést, legyen bizonyos megszorítás, de miután közzgazdasági és szociális érdek, hogy mennél több területet vegyünk mezőgazdasági művelés alá, meg kellene engedni, hogy ilyen mezőgazdasági művelésre alkalmas területen levő erdők helyett kizárólagos erdőtalajon lehessen erdőt telepíteni mintegy csereképen, természetesen tekintetbe véve a meglevő erdőnek szélfogó, vagy páráképző hasznát. Egy másik kérdés a fásítás keresztülvitele. Tanyák befásításánál, sor-fáknál, a határookra való faültetésnél is óvatosságra van szükség. Most ugyan a parcellázás megállott, de feltehető, hogy a közzgazdasági egyensúly helyreállításával ismét meg fog indulni és ha a fák által való beárnyékolást túlságosan károsnak állítjuk be, ez — különösen az apró birtokoknál — a fásítást akadályozza. A kér-dést tehát úgy kell megoldani, hogy kölcsönös megalégedésre szolgáljon és ezért kívánatonak tartja, hogy a mezőgazdasági kérdé-sek elbírálása, vagy az erdőtalajok megállapítása, amit a tervezet az erdőigazgatóság hatáskörébe utal, gazdasági szervekre bízás-sék. A magában vett erdőtörvényt teljesen magáévá teszi, elis-meri, hogy a meglevő erdőket nagy kímélettel kell kezelni, mégis nem tartja helyénvalónak a túlságos szigort, a vágás túlságos korlátozását, mert bizonyos fokban alkalmazkodnunk kell a mai viszonyokhoz is és arra kell törekednünk, hogy a fában való szük-ségletünk 90 százalékos behozatalát mérsékeljük.

Dr. *Gesztelyi Nagy* László kamarai igazgató felolvassa *Uraji Csák György* Kecskemét—ballószegi lakosnak a tárgyhoz benyújtott indítványát, amely a jegyzőkönyvhöz esatoltatik.

A levél szószerinti szövege a következő:

Ballószeg, 1930 december 20.

Uraji Csák György
Gazdasága
Ballószeg, Pest m.

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara
Tekintetes Igazgatóságának,

Kecskemét.

Ismerve azt a munkát, melyet kamaránk a terméketlen homokbuckák hasznosítása tekintetében évek óta kifejt, s tudva, hogy ennek egyik módjaként az erdősítést és fásítást hirdeti, legyen szabad nekem, mint lelkes erdőbarátnak azon kérelmet előterjeszteni, miszerint az erdősítések minél népszerűbbé tétele és minél nagyobb területek beerdősítése érdekében az új erdőtörvénytervezet egyes rendelkezéseivel szemben állást foglalni méltóztassék.

Kérelmem mindenesetre furesán hangzik, hiszen ez az új törvénytervezet is az erdővédelem jegyében született. Elismerem, hogy a már meglevő erdőket a tervezet drákói rendelkezései és büntetési szankciói megvédhetik a szakértelem nélküli, sokszor vandál pusztításoktól, állítom azonban, hogy a további erdősítéseket, s gazdasági fásításokat nagy mértékben fogják hátráltatni.

Tudjuk, hogy az alföldi lakosság, sajnos, ellenszenvvel viselkedik az erdővel szemben. Ő az erdőnek csak az árnyékát látja, amely talán pár kilóval csökkenti az erdőmenti, amúgy is gyenge rozs vetésének a hozamát, s látja a fán a szarka- és varjúfészket, ami a baromfira jelent veszedelmet. Ezzel a beléjük gyökerezett averzióval szemben teljesen meddő dolog például a fásítások bioklimatikus hatásáról előadásokat tartani nekik, vagy cikkeket írni a számukra. Vonatkozik ez elsősorban azokra a gazdákra, akik helyi elzártságuk folytán, gazdasági és kulturális elmaradottságuk miatt csupán az említett primitív szempontok figyelembevételével tudják mérlegelni az erdősítés következményeit. De vannak már olyanok is, kik emellett azért is kerülnek az erdősítést, mert ki akarják zárni a hatóság, az erdőhivatal beavatkozását.

Mint érdekességet említem meg, — ami jellemző a magyar parasztgazda (sajnos, nem alaptalan) bizalmatlanságára és gyanakvására, — hogy még mielőtt az új erdőtörvénytervezetről még

csak sejtelmünk is lehetett volna, két jómódú pusztai gazda előtt igyekeztem bizonyítgatni az erdősítés előnyeit, s állítottam, hogy csak a hatóságilag elrendelt, s véderdőnek nyilvánított erdősítéseknél lehet helye a hatósági beleszólásnak, a szabad rendelkezés korlátozásának, de szó sem lehet erről az önként, saját jószántunkból végzett erdősítésekénél. Megemlítettem, hogy az utóbbi években magam is kb. 17 hold erdőt telepítettem, s összesen kb. 3500 m. hosszú fasort létesítettem már a birtokomon, s mint láthatják, szó sincs rendelkezési jogom korlátozásáról.

— Csak tessék várni, — mondta öreg szomszédaim egyike, — majd rákerül a sor erre is. Nem ültetek én a birtokokom egyetlen fát se, mert majd meglátja az úr, maga is az államnak ültette az erdőt, nem magának.

Akkor méltatlankodtam szomszédom reinitens, s pesszimista elvei fölött, ma azonban, mikor már ismerjük az új erdőtörvénytervezet rendelkezéseit, szégyenkezve kell elismernem, hogy öreg gazdaszomszédom messzebb látott, mint én.

Ugyanakkor a másik gazda azt mondta: „Amíg a bueka tetején kutyatej és pirosító van, addig az az enyém. Ha fa van rajta, az akkor a városi uraké!”

Hajlandó volnék uszításnak minősíteni ezeket a kijelentéseket, ha egyrészt nem egyszerű, őszinte tanyai magyarok szájából erednének, másrészt pedig, ha a kérdéses új törvénytervezet nem igazolná őket.

Méltóztasson csak meggondolni azonkívül, hogy milyen hatást vált ki az érdekeltekből most utólag az 1928. évi 5420. sz. F. M. rendelet, melyben a földbirtokosok holdankénti 50 pengő 20 éves kamatmentes kölcsön, s ingyen esemete kilátásba helyezésével toboroztatnak erdősítésre. Aki csak az itt kilátásba helyezett előnyökért folytatott erdősítéseket (bár az holdanként nem 50, hanem 150 P-be került), nem fog-e okozati összefüggést sejtteni a tavalyi miniszteri rendelet, s az idei törvénytervezet között? Nem mondhatja-e, hogy: „Timeo Danaos et dona Ferentes?”

De ezek csak érzelmi momentumok, s legfeljebb arra alkalmasak, hogy a rendeletek s törvények magasabb erkölcsi értékébe vetett hitet s bizalmat megrendítsék. Azonban kikapcsolva azt a kérdést, hogy vajjon hatósági kényszer, rábeszélés vagy támogatás miatt erdősített-e valaki, avagy tisztán a saját jószántából s erejéből, meg kell állapítani, hogy akár így, akár úgy, az erdősítés költsége majdnem teljes egészében mindenkép a birtokost terheli. Az a kis kamatdifferencia, s az ingyen esemete — bár köszönettel kell venni — nem sokat számít. Ezzel szemben az erdő további sorsába jóformán semmi beleszólása a tulajdonosnak nem lenne a tervezet szerint.

Már most el lehet-e képzelni, hogy a birtokosság, melyet eddig is úgy kellett fogni egyenként az erdősítéshez, ezentúl erdősíteni fog, mikor ott a mumus, hogy a beerdősített területre vonatkozólag a rendelkezés majdnem a legapróbb részletekig kiesik a kezéből s jóformán minden darab fának — még ha a saját koplálása árán nevelte is azt fel — a felhasználására hatósági engedélyt kell kérni!?

Elképzelhető-e, hogy valaki jószántából erdősíteni fog, ha évezredes magánjogunk teljes sutbadobásával még az erdőkerülők felmondása, vagy további szolgálatban tartása is — mint egy „placetum regium“ — a hatóságtól függ?!

Kényszereszközökkel lehet ugyan erdősíteni, hanem hogy lesz-e ebben sok köszönet, az nagy kérdés. Mindenesetre, nálamnál hivatottabb s bölesebb emberek józan mérlegelése alapján lesz eldöntve, hogy meddig mehet el a törvény az erőszakkal, úgy hogy a kár meg ne haladja a hasznot.

Bármit fog is azonban tartalmazni az új erdőtörvény, szerény véleményem szerint nem volna helyes, ha a tulajdonos rendelkezési szabadsága tekintetében nem lennének élesen elkülönítve a régi erdők, s kényszererdősítések az új, illetve saját elhatározásból telepített és telepítendő erdőktől. Nagy taktikai hiba volna már előre szigorú paragrafusokkal fenyegetni a birtokosokat, hogy mi minden történhet velük, ha erdőt telepítenek.

Nagy tévedés azt hinni, hogy a birtokosok 50 pengő állami kölcsönnek egy tál lencsénél is kevesebb kamatáért hajlandók lesznek eladni függetlenségüket.

Teljes meggyőződéselem, hogy még állami támogatás nélkül is többet haladna az önkéntes erdősítés a rendelkezési szabadság törvényes biztosítása mellett, mint enélkül, bárminő támogatással.

Nagyon szerettem volna ezzel a kérdéssel a homoki nagygyűlésen is foglalkozni, s készültem is rá, azonban nagyon súlyos és fontos okok miatt, sajnos, nem juthattam fel Pestre.

Ezúton kérem tehát a tekintetes Igazgatóságot, sziveskedjék megfontolás tárgyává tenni az előadottakat, s ha osztja aggályaimat, úgy méltóztassék teljes erkölcsi súlyával állást foglalni a törvénytervezet inkriminált rendelkezéseivel szemben.

Kiváló tisztelettel
Csák György s. k.

Dr. *Medveczky* Károly az általános fásításhoz kíván, mint a növények és fák barátja, hozzászólani. Előadja, hogy a Duna—Tisza-köze régen jó fásított terület volt, mely azután később, főleg a török hódoltság alatt, vált pusztasággá. Boldog emlékeztű József nádornak voltak e terület újra befásítására szép tervei, de a későbbi nemzedék ezeket nem tudta végrehajtani. Félt tőle,

hogy a mostani akció is csak papíron marad. Felhivattak ugyanis a törvényhatóságok a fásításra vonatkozó szabályrendeletek megalkotására, de eredmény eddig nem igen mutatkozik. Az utak fásításával kellene a dolgot megkezdeni és faiskolák létesítését kell kényszer útján elősegíteni, mert ha a törvényt végre akarjuk hajtani, elsősorban faesemetékre van szükségünk, ezekben pedig nagy a hiány. Amint látjuk, Pestmegyében is még a fontosabb utak sincsenek fásítva. El kellene tehát rendelni, hogy minden 100 hold birtokra egy hold faiskola essék. Etekintve a Tiszántúlon a fásításnak talajbeli nehézségeitől, mindenütt sajnosan tapasztalható a szándékos farongálás, sőt nem egy esetben bosszújukat egyesek úgy töltik ki, hogy a faültetvényeket pusztítják. Nagy ellensége a belterületi, illetve utcai fásításnak a villamosvezetékek helytelen felállítása. Látni kell, hogy a legszebb fákat nyáron lehetetlen módon esonkítják. A villanyvilágítást szolgáltató vállalatokat kellene kötelezni, hogy a vezetéket másképp, esetleg az úttest közepére helyezték. Nálunk régi fákat, mint például Olaszországban, alig látni, régi parkokat, közkerteket pusztítanak el igazi vandalizmussal. Ilyen esetekben a hatóságoknak kellene közbelépni. Elhanyagolt és szegyeteljes állapot tapasztalható még a temetők fásításánál is. Nincs előírva, hogy milyen fa ültethető ezekben és üzleti alapon kezelik a fásítást, vagyis, ha pénzre van szükség, a temető összes fáit kivágják. Ezt a kérdést is szabályozni kellene. A fásítás gyorsítására a municipiumoknak kellene példát mutatni, de ilyen példával a vasút sem jár elől, inkább a fák kivágásában. Hangsúlyozza, hogy az ügy főleg a szabályrendeletek késedelmes elkészülte miatt akadt meg, mert ha megmozdulnának a közületek, a közönség is követné hasznos működésüket. Szükséges még, hogy a fák szeretetét beleneveljük a népbe.

Bíró Zoltán min. tanácsos, mint a mezőgazdasággal testvérszakmának, az erdészetnek képviselője, előadja, hogy az erdészeti egyesületet a törvénytervezet bírálatánál két cél vezette és pedig, hogy a végrehajtás ne terhelje túlságosan az erdészetet és ne nyuljon túlságosan a magánjogokba. A mezőgazdasági tekintetben nagy fontossággal bíró közlegelőkre nézve az a véleménye, hogy a legelőilletőség gyanánt kiosztott területekből csak a legelőnek nem alkalmas területek erdősítendőek, viszont a legelőnek alkalmas területeket ne csak lehessen, de kelljen is legelővé átalakítani. Egyes birtokok kénytelenek voltak erdőket legeltetni, ha ezek erre alkalmasak, akkor az ilyen fás legelők az erdőtörvényből kikapcsolandók. Ennek elbírálására a mezőgazdaság hivatott. Szükséges azonban, hogy ami most erdő, az maradjon annak, hogy egy esetleg beálló határzár, vagy hasonló kritikus helyzet ne okozhasson a közelmúlt időkben előfordultakhoz hasonló ka-

tasztrófát a faellátásban és ezért nem lehet megengedni, hogy a meglévő erdőket szabadon ki lehessen vágni. Az Országos Erdészeti Egyesület is amellett van, hogy a birtokos szabadon rendelkezhessek az állami segítség nélkül létesített erdejével abban az esetben is, ha ehelyütt más helyen létesít erdőt. Úgyszintén a multban létesített bokros remisek szintén szabad rendelkezés alatt hagyandók. Az Alföld fásítására vonatkozó rendelkezések nincsenek teljesen e törvénybe belekapcsolva, például mesgyére ültetett fasorok, de már a védelem igen és ez azért fontos, mert a kártételnél nemesak a kihágást, hanem egyúttal a kártérítést is megállapítja. Az erdőhivatalok személyzete nem elegendő arra, hogy hatásköre a fásítás minden fázisára kiterjedjen, így például a Medveezky által előadott összes eshetőségekre sem. Ennélfogva az Erdészeti Egyesület bizottsága a kis területeket fel akarná teljesen szabadítani és csak akkor tartja szükségesnek a korlátozást, ha állami kedvezményben részesülnek, vagy adókedvezményt vesznek igénybe. Ilyen módon meg lehetne találni a látszólagos ellentétek kiegyenlítését. Az Erdészeti Egyesület már a jövő hónapban közzé fogja tenni a módosított javaslatot és örvendene, ha a kamarának erre vonatkozó megnyilatkozásáról értesülne. Végül rámutat még arra, hogy jelenlegi behozatali többletünk majdnem teljesen a fabehozatalból ered és ez tart minket szomszédainkkal szemben függő helyzetben.

Purgly Emil előző felszólalásában még hozzáfűzi, hogy véleménye szerint különbség teendő erdőtalajon, vagy nem azon létesített erdők között; utóbbi más elbírálást igényel. Sok, csak erdőnek alkalmas talajunk van, szükséges tehát, hogy az ilyen talajra való áttelepítés útján a mezőgazdaságra alkalmas talajokon levő erdők fokozatos kiirtása megengedtessek, miután ez agrárszociális szempontból indokolható. Úgy látja, hogy az ilyen fokozatos áttelepítést az illetékes tényezők sem ellenzik; ezt úgy lehetne még megkönnyíteni, ha lehetővé tennék, hogy az áttelepítést más tulajdonában levő erdőtalajokra is lehet eszközölni, akár oly módon is, hogy annak beleegyezésével és ellenőrzésével az erdőtelepítést a költségek ellenében az állam végeztetné.

Gaylhoffer István közbevetőleg megjegyzi, hogy a fásításról alkotandó szabályrendelet tervezetét a törvényhatóságok megkapták.

Kostyán István (Abony) megjegyzi, hogy a tiszai árterületeken (hullámterek) levő fűzesek erdőnek, a talaj pedig erdőtalajnak van minősítve. Sérelmes ez a birtokosokra ott, ahol az ilyen területen levő fákat fűztermelésre használják, a köztes területet pedig kaszálták, vagy legeltették. Ilyen helyen igazi erdő úgyszemint azért a régi állapot mezőgazdasági és szociális szempontból fenntartandó volna.

Vitéz *Purgly* Emil erre vonatkozólag előadja, hogy tudomása szerint elvi döntés van arra nézve, hogy füzéseket nem lehet erdőnek minősíteni; ha ez így volna, akkor ez ellen tiltakoznunk kell.

Biró Zoltán hozzáteszi még, hogy az erdészeti egyesület is ezen az állásponton áll és ilyen területeken annak megállapítását, hogy mi legyen erdő, a vízügyi hatóságokra kívánja bízni.

Dr. *Kégl* János koncedálja, hogy miután kevés az erdőnk, annak szaporítását elő kell segíteni. Ha azonban a birtokost erdejének használatában túlságosan korlátozzuk, kérdés, hogy kedve lesz-e az erdősítésre? Általában is nehéz valamit kényszerrendszabályokkal előmozdítani. Az erdősítés és fásításnál is a közületeket lehet erre kényszeríteni, egyes embereknél azonban inkább a dolog célszerűségét kell a köztudatba átvinni. Birtokosainkban meg van erre a kellő megértés, azonban, ha a kényszerből utánjárás, kellemetlenség, guzsbakötöttség származik, akkor már akadályt is képez. A gazdálkodóalanyt elsősorban az érdek sarkalja, azért kerülni kell a háborús időkből származó és azokra emlékeztető törvényalkotást. Felhossa például a községekben a házak elé ültetett fasorokat, melyeket egyesek ültettek, gondoztak és ügyszólván kivétel nélkül csak akkor vágtak ki, ha már teljesen kiöregedtek; mióta azonban kimondták, hogy ezek a község tulajdonát képezik, az ültetést, gondozást és megvédést is arra bízták, amely intézkedés, sajnos, nem vált hasznára a fásítás e módjának. Mióta így van, faluhelyen nem ültetnek fát a gazdák a házuk elé. Itt vissza kellene állítani a régi állapotot és ezzel igen sokat nyerne a falvakban az utcafásítás. Ugyancsak ez mondható az útmenti fákról; amikor a megye ezeket is átvette, mindenki kivágta a magáét, de mást nem ültet helyette. Az emberekkel tehát meg kell értetni, beléjük kell nevelni, hogy minden közérdek együttal magánérdek is. Elvként kell elfogadni: határozott erős kéz a közületekkel szemben, szabadság és az egyéni érvényesülés megengedése a magánosoknál.

Biró Zoltán kéri a szakosztályt, hogy a mai ülésnek e tárgyra vonatkozó jegyzőkönyvét küldje meg az erdészeti egyesületnek.

Dr. *Medveczky* Károly abból kiindulva, hogy mindnyájan egyetértünk abban, hogy a fásítás hasznos és célszerű és azt elő kell segítenünk, a következő indítványokat teszi: 1. Amint a vállás- és közoktatásügyi minisztérium hatásköre alá tartozó birtokokon elő van írva, hogy minden 100 hold földre legyen 1 hold faskola, ezt általánosságban kellene elrendelni. 2. A kamarának erdészeti szakosztállyal való kiegészítése.

Vitéz *Purgly* Emil erre megjegyzi, hogy, amint a tárgysorozat e pontjában is látható, a kamara foglalkozik ezzel a kérdéssel.

28. Kimutatás

a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolai Segélyző Egylet *alaptőkéjének gyarapítására* az 1930. évi január 1—31-ig az erdészeti társadalom részéről felajánlott és befizetett adományokról.

Befizettek: Béky Albert 2, Braxatoris Zoltán 7.50, Cseke Lajos 1, Csernezky Károly 1.50, Csery Géza 5, vitéz Fejes József 1, Fereczi Ferenc 10, Fischer-Colbrie Emil 20, Füstös Zoltán 2, Gloser Dezső 1, Haider Henrich 3, Hammerschmidt Ernő 2, Hinfner György 20, Horváth Rezső 4, Karácsony Sándor 5, vitéz Kiss Lajos 1, Kolecsányi László 5, Kondor Vilmos 10, Kovássy Kálmán 2, karatnai Könczey Árpád 3, Kubicza István 8, Laczkó Béla 3, Létay Gyula 10, Mayer László 5, Modrovich Ferenc 3, Muck András 2, Nagy Jenő 2, Nagy László 5, Orbán László 1, Pethő Andor 10, Petricsek István 4, Polyk Árpád 10, Sébor János 3, Seemann György 20, Speer Lipót 5, Szarkássy János 10, Szarkássy László 10, Szeceksay Dezső 10, Szegedy Oszkár 2, Szeles István 2, Szpiska Mihály 2, Szőke Győző 24, Takács János 2, ifj. Teleky József gróf 20, Térfi Béla 20, Trauer Ervin dr. 1, Vassányi Mihály 10, Zoltán János 2 pengőt.

A jelen kimutatás szerint befolyt összeg 312 pengő, amelyhez hozzáadva a már előzőleg kimutatott befizetések összegét, a gyűjtés eddigi eredménye 8122.86 pengő.

Bianco-cekklap használata esetén a befizetések „M. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolai Segélyző Egylet Sopron” címen az 57936. számú cekkszámunkra eszközöndők.

Sopron, 1930 február 1.

Széki János

főisk. tanár,

a Segélyző Egylet elnöke.

Kimutatás az Emléktáblára folytatólag beküldött adományokról: Doroszlay Gábor 3, Fontanyi János 1, Craus Géza 2, Nagy László 5, Létay Gyula 2, Kozma István 3, Dufek Pál 4, Könczey Árpád 2, Hajdu Gyula 1, Matusovits Péter 1 és Dezső Zsigmond 1, összesen 25 P. A gyűjtés eredménye eddig 134 P 28 fill. Adományok további szíves beküldését kérjük.

Kimutatás az új erdőtörvénytervezettel kapcsolatos propaganda költségeinek fedezésére beküldött összegekről:

Gedeon Dezső 20, báró Prónay Dezső 50, gróf Barkóczy Hadik Endre 56.50, gróf Erdődy Sándor 100, báró Inkey Pál 150, Nemzeti közművelődési alapítvány 200, Fischer Mihály 100, dr. báró Waldbott Frigyes 50, gróf Boza Pál 50, Engel József 50, ifj. gróf Lónyay Gábor 10, gróf Széchenyi Aladár 100, fraknoi gróf Esterházy Pál 300, gróf Esterházy Mór 1340, Dreher Jenő 50, gróf Festetics

Kristóf 50, gróf Majláth Géza 50, gróf Károlyi Gyula 100, herceg Montenuovo Nándor 150, Kalocsai főkáptalan 250, gróf Hunyadi József 300, Érseki pénztár Eger 500, örgróf Pallavicini Alfonz Károly 650, gróf Batthyány Pálné 25, gróf Széchenyi Géza 50, báró Biedermann Rezső 50, báró Biedermann Imre 100, Győri püspökség 100, gróf Wenckheim László 25, özv. gróf Széchenyi Imréné 50, gróf Teleki József 100, Szári Erdőértékesítő Részvénytársaság 100, Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársaság 150, gróf Zichy Pál 400, özv. Farkas Zoltánné 20, dr. Soldos Béla 50, gróf Cziráky György 100, gróf Apponyi Rezső 75, gróf Sztáray Tasziló 12, Felső Erdőuradalom Telkibánya 50, báró Szihardy István 50, Magyar Kegyes Tanítórend 50, báró Ragályi-Balassa Ferenc 80, Egri Főkáptalan 350, Ivády Béla 25, gróf Lamberg Henrikné 50, gróf Széchenyi Emil 50, Beniczky Elemér 75, gróf Zichy Gyula 300, Metternich-Sándor Klementina hercegnő 350, gróf Károlyi László 500, Mohaupt Oswald 15, gróf Széchenyi Bertalan 150, Apátsági Erdőfelügyelőség 250, gróf Széchenyi Wolkenstein Ernő 50, gróf Wenckheim Antalné 50, Klosterneuburgi Kanonok Rend 100, gróf Andrássy Sádor 350, Kovács Sebestyén Endre 10, báró Solymosy Jenő 300, gróf Zelenski Róbert 100, Főkáptalan Esztergom 200, gróf Zichy János 50, gróf Károlyi Viktorné örökösei 100 és gróf Pappenheim-féle uradalmak 100 P, összesen 9838 P 60 fill.
